

Značajnim krajobrazom Klek upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Karlovačke županije, NATURA VIVA. Javna ustanova dužna je provoditi zaštitu, nadzor i monitoring u zaštićenom području te donijeti Plan upravljanja značajnim krajobrazom. Plan upravljanja donosi se u suradnji s Gradom Ogulinom i lokalnim stanovništvom, a njime će se utvrditi temeljni ciljevi zaštite prirode Kleka i odrediti smjernice za dugoročno očuvanje i održivo gospodarenje zaštićenim područjem.

Javna ustanova NATURA VIVA, uz potporu Grada Ogulina i Ministarstva kulture Republike Hrvatske, nastavlja sustavna speleološka i hidrogeološka istraživanja za Plan upravljanja i Geološku poučnu stazu Klek.

Geološka i speleološka istraživanja značajnog krajobraza Klek za Javnu ustanovu provodi Speleološki klub "Ozren Lukić", u suradnji sa speleolozima iz još nekoliko udruga te znanstvenicima s Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Nakladnik: Javna ustanova NATURA VIVA
Za nakladnika: Darka Spudić
Priprema, grafičko oblikovanje i prijelom: Marina Trpčić
Fotografije: Ivan Glavaš, Marina Trpčić, Danijel Škrtić, Iva Mihoci
Tisak: Digitalni tisak, Karlovac

Publiciranje ovog materijala omogućio je **Grad Ogulin**.

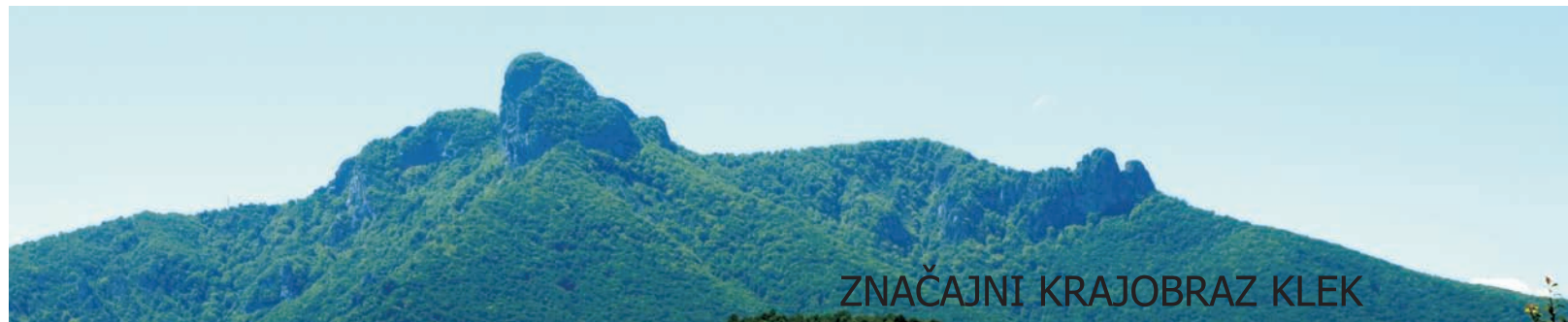
ZNAČAJNI KRAJOBRAZ KLEK

ZAŠTIĆENO PODRUČJE PRIRODE

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Karlovačke županije

Karlovac, 2010.

ZNAČAJNI KRAJOBRAZ KLEK

Na rubu znamenite ogulinsko-plašćanske zavale, u neposrednoj blizini grada Ogulina, na zelenoj platformi od šuma i gorskih livada leži stjenoviti div koji odavno privlači pažnju planinara, izletnika, istraživača, umjetnika ili ukratko onih koji cijene jedinstvenu planinsku prirodu. Prema legendi o slavenskim bogovima, riječ je o divu Kleku koji je stradao zbog svoje zaljubljenosti u Perunovu ženu. Klek je pao, pogođen strijelom ljubomornog boga i okamenio se. Danas se na tom legendarnom poprištu izdižu stijene Kleka. Omiljena legenda zasigurno je inspirirana činjenicom da gorsko područje Kleka iz daljine doista slični uspavanom divu kojem je vršni greben glava, dok su mu nešto niže stijene Klečice skvrčene noge i uzdignuta stopala. Prepoznatljiv oblik Kleka vidljiv je s velikog područja Karlovačke županije i šire.

Kitajbelov jaglac (*Primula kitaibeliana*)

Klek je sjeveroistočni dio planinskog masiva Velike Kapele kojim dominira skupina strmih stijena visokih i do 200m, s najvišim vrhom na visini 1282 m.n.m. Takve krajobrazne značajke osiguravaju jedinstveni vizualni identitet zbog kojega je Klek još 1971. godine proglašen zaštićenim područjem prirode u kategoriji značajnog krajobraza. Klek je uvršten i u Ekološku mrežu Republike Hrvatske kao potencijalno NATURA 2000 područje, što znači da zbog svojih prirodnih i krajobraznih osobitosti ima i nacionalnu i međunarodnu vrijednost.

Zvončić (*Campanula* sp.)

Osim krajobrazne vrijednosti, posebni ciljevi očuvanja prirode Kleka su karbonatne stijene s karakterističnom vegetacijom u pukotinama. Stijene Kleka, Klečice i Pećnika bogato su nalazište tercijarne flore. I šume i gorske livade staništa su raznolikih biljaka, među kojima su brojne zaštićene. Klek je također područje rasprostranjenosti zaštićenih životinjskih vrsta, a ističu se leptiri i velike zvjeri.

Brojne su mogućnosti korištenja zaštićenih lokaliteta u smislu razvoja ekološkog turizma i edukativnih programa za djecu i odrasle. Izgradnja i obnova poučnih staza samo su neke od mogućnosti koje se temelje na prirodnim vrijednostima zaštićenog područja Kleka. S ciljem dugoročne zaštite i razvoja planinskog turizma na dobrobit lokalne i šire zajednice, Javna ustanova NATURA VIVA pokrenula je sustavna istraživanja na Kleku te pripremu Geološke poučne staze i Plana upravljanja značajnim krajobrazom. U okviru prve faze projekta započeta su geološka, speleološka i preliminarna biospeleološka istraživanja.

Kranjski lilijan (*Lilium carnioficum*)

Danja medonjica (*Euplagia quadripunctaria*)

TAJNA KLEČKOG DIVA

Čovjek je zavirio ispod glave diva Kleka i ondje otkrio mistični podzemni svijet...

Speleološki objekti predstavljaju dio geološke baštine Republike Hrvatske, a zbog svojih prirodnih, ekoloških i znanstvenih vrijednosti svi su zaštićeni Zakonom o zaštiti prirode.

Jama na Kleku

smještena je u blizini vrha, na nadmorskoj visini od 1162m i time predstavlja speleološki objekt s najvišom kotom ulaza u Karlovačkoj županiji.

Ulazni dio jame odavno je poznat planinarima i alpinistima, no tek 2001. godine članovi Speleološkog društva "Karlovac" istražili su je do dubine od 53m. Speleolozi su otkrili da se ispod vršnog grebena Kleka skrivaju fascinantni podzemni prostori i stijene prekrivene specifičnim oblicima siga, tzv. špiljskim mlijekom. Istraživanja su nastavljena u organizaciji Javne ustanove NATURA VIVA i Speleološkog kluba "Ozren Lukić". Na temelju geoloških uzorkovanja u jami utvrđeno je da je nastala u mikritnim vapnencima.

Geološka istraživanja Jame na Kleku

Lažištipavac (*Neobisium* sp.)

Iako se neke tajne stjenovitog diva vjerojatno nikada neće razotkriti, istraživanjem podzemlja dobivamo više informacija o geologiji Kleka, ali i živom svijetu ispod površine. Iznimno vlažni jamski uvjeti omogućuju raznolikost i bogatstvo podzemne faune. Samo na temelju preliminarnih istraživanja u Jami na Kleku biospeleolozi su utvrdili 9 različitih vrsta podzemnih životinja, među kojima su pseudoškorpijoni, kopneni rakovi, skakunci, dvojenoge, pauzi, skakavci i čak dvije vrste kornjaša.

Špiljsko mlijeko

Jama na Kleku

U blizini Planinarskog doma nalaze se još dva značajna speleološka objekta, Vještija jama i Horvatova špilja. **Vještija jama**, dubine 133m, najdublja je jama Kleka. Otkrivena je tek 2006. godine, kada su prema uputama šumara ulaz locirali pripadnici Gorske službe spašavanja stanice Ogulin, a s njima u suradnji istražili su je i topografski snimili članovi Speleološkog odsjeka Hrvatskog planinarskog društva "Željezničar" iz Zagreba. **Horvatova špilja** odavno je poznata planinarima. Riječ je o špilji s najvećom poznatom podzemnom dvoranom na Kleku. Naziv Horvatova nosi prema jednom od povijesnih autora koji su je opisivali, no danas je poznatija kao **Klečka špilja**. Stjenoviti div skriva i druge podzemne znamenitosti. Unutar granica značajnog krajobraza poznate su još **Jama u zakopi** i **Pećina na Kleku** koje su istraživali članovi Speleološkog društva Hrvatske još šezdesetih godina prošlog stoljeća...

Speleološka istraživanja nastavljaju se u sklopu druge faze projekta Plan upravljanja značajnim krajobrazom i Akcijskog plana Geološka poučna staza Klek.